

تأملی درباره برخی گزینه‌ها که برای اداره پایتخت مطرح می‌شوند

شهرداری تهران جای آزمون و خطا نیست

صفحه ۲ را بخوانید

شهادت امام محمدباقر (ع) را به عموم می‌بخشیم
روزنامه خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

فرهیختگان

شماره مسلسل ۴۱۰۷
پخشیه ۲۷ تیر ۱۴۰۰
۷ ذیحجه ۱۴۴۲
۱۸ جولای ۲۰۲۱
شماره ۳۳۶۹

www.fdn.ir | Sun | 18 Jul 2021 | 369 | 16 Pages

دعوای ساترا و فیلیمو چه عواقب یا احیانا چه ضررهایی دارد؟

این زخم، کاری به مخاطب ندارد

صفحه‌های ۱۲ و ۱۳ را بخوانید

مشکل بزرگ خوزستان نامهربانی اقلیم نیست، افتضاح مدیریتی است

مرثیه خشکسالی مدیریت

نگاهی به پرفروش‌های جدید آمازون

عاشقانه‌ها جای کتاب‌های سیاسی را گرفتند

۱۶

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

زنگ خطر آب‌رفتن شاغلان روستا

۸

با دستور رئیس دانشگاه آزاد صورت گرفت

احیای پردیس دوم واحد یاسوج؛ قطب دانشگاهی جنوب

۶

یادداشت

پشتیبانی از تولید با تامین مالی جمعی

پرننگ کردن نقش هدایتگری دولت

بسترهای تامین مالی جمعی با فراهم کردن هزینه‌های اجرای پروژه‌های عمرانی، تولیدی و... از محل منابع مردمی، نگرانی دولت و نهادهای عمومی را بابت تامین مالی طرح‌ها برطرف می‌کند و این موقعیت را برای دولت فراهم می‌سازد تا درآمد خود را برای کارهای مهم‌تری استفاده کند و به‌جای اجرای پروژه‌های متعدد، به ایفای نقش اصلی هدایتگری و سیاستگذاری خودش بپردازد. امروزه استفاده از مکانیسم تامین مالی جمعی و طرح‌های مشارکت عمومی به یکی از رویه‌های ثابت کشورهای پیشرفته تبدیل شده است.

مردم‌سپاری پروژه‌های خیرخواهانه

بسیاری از پروژه‌ها وجود دارند که برای دولت از نظر اقتصادی اولویت ندارند و به همین دلیل تا حد امکان به تعویق می‌افتند اما همواره خیرین و نیکوکارانی وجود دارند که به مشارکت در تامین هزینه‌های این پروژه‌ها علاقه دارند؛ پروژه‌هایی از قبیل ساخت مدرسه، بیمارستان، مسجد، حوزه علمیه، مراکز تفریحی کودکان، کارگاه‌هایی جهت اشتغال زنان سرپرست خانوار و... ایجاد بستر شفاف تامین مالی جمعی برای این قبیل پروژه‌ها مشارکت افراد زیادی را در پی خواهد داشت و هم روحیه نیکوکاری در جهت کمک به هموطنان را تقویت می‌کند و هم تا حد قابل توجهی باعث پیشرفت پروژه‌های معوق عمومی خواهد شد.

با توجه به بررسی‌های موجود به نظر می‌رسد تمرکز بر ایجاد بسترهای تامین مالی جمعی در سطح کلان و خرد در درجه اول موجب پشتیبانی از تولید ملی بوده و باعث حمایت از تولیدکنندگان و کارآفرینانی است که به دلیل عدم دسترسی به تسهیلات بانکی از تکاپو افتاده‌اند؛ در درجه دوم نیز کارکرد تنظیمی دارد و از ورود نقدینگی موجود در جامعه به بخش‌های سودآورانه جلوگیری خواهد کرد و در عوض موتور تولید را به حرکت درخواهد آورد. این مزیت مهم در میان مدت حرکتی است در جهت مردمی شدن اقتصاد که بر اساس آن مشارکت و حضور مردم در اقتصاد افزایش یافته و با افزایش حضور موثر مردم در اقتصاد ملی، آسیب‌پذیری آن کاهش می‌یابد.

گردش کارآفرینان حل می‌شود و از آنجا که یک برآورد نسبی برای تعداد محصول مورد نیاز به دست می‌آید، خرید مواد اولیه نیز به میزان کافی خواهد بود و صاحب کسب‌وکار نیازی به انبار کردن مواد اولیه و محصول نهایی پیدا نخواهد کرد.

مزایای تامین مالی جمعی برای دولت‌ها و نهادهای عمومی

به‌کارگیری منابع نقدینگی مردمی برای پروژه‌های ملی یک راه برای فراهم کردن منابع مالی پروژه‌های ملی است که دولت پول لازم را از محل بودجه عمرانی در اختیار پروژه بگذارد و در کشور ما که به اقتصاد دولتی عادت کرده، این مسیر مرسوم‌ترین راه تامین مالی پروژه‌هاست و اگر درآمد‌های مورد انتظار دولت تحقق پیدا نکنند، بودجه عمرانی دولت تامین نمی‌شود و این پروژه‌ها متوقف می‌شوند. مشکل دیگر سازوکارهای ناکارآمد و تشکیلاتی نخت دولتی است که هزینه اجرای پروژه‌ها را چندبرابر و زمان احداث پروژه را طولانی و پروژه را در عمل فاقد توجیه اقتصادی می‌کند. این درحالی است که اگر طرح‌های پروژه‌های عمرانی یا طرح‌های کلان تولیدی در بسترهای تامین مالی جمعی به عموم مردم ارائه شود، حتماً مورد استقبال قرار خواهد گرفت. وابسته کردن پروژه‌های ملی به منابع مردمی نه تنها دسترسی به منابع مالی نامحدود مردمی را فراهم می‌سازد، بلکه مردم را در سود پروژه‌ها شریک کرده و زمینه‌ساز مشارکت عمومی در همه عرصه‌های اجتماع خواهد شد و این به معنای تمام و کمال ایجاد سرمایه اجتماعی برای حکومت خواهد بود.

کوتاه‌تر شدن مدت زمان انجام پروژه‌های کلان

به‌واسطه دخیل کردن مردم در پروژه و وجود روحیه مطالبه‌گری در عامه مردم، هزینه سوءمدیریت برای متولیان افزایش یافته و ریسک‌های ناشی از مدیریت مسئولیت‌گریز کاهش می‌یابد و به عبارتی مدیریت صحیح پروژه تضمین می‌شود، همچنین تامین مالی پروژه در مدت زمان خیلی کوتاه‌تری به نسبت تامین مالی قطره‌چکانی دولتی انجام خواهد شد که همه این موارد باعث کوتاه‌تر شدن مدت زمان به‌ثمر رسیدن پروژه‌ها می‌شود.

کل صنایع کشور را تشکیل می‌دهند؛ از طرفی همواره سازوکارهای پیچیده دریافت وام و تسهیلات، سنگ بزرگی پیش پای صاحبان کسب‌وکارهای کوچک و متوسط و کارآفرینان بوده است. با این اوصاف به نظر می‌رسد لازم است برای پشتیبانی از تولید، به‌جای تمرکز و صرف هزینه‌های متعدد برای تسهیل روندهای وام‌دهی، بر گسترش روش‌های تامین مالی جمعی متمرکز شد. تامین مالی جمعی مزایای بسیاری برای رشد و توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط دارد و در این نوشتار مزایای تامین مالی جمعی برای دو دسته از ذی‌نفعان را بررسی می‌کنیم: ۱. کارآفرینان و ۲. دولت‌ها و نهادهای عمومی.

مزایای تامین مالی جمعی برای کارآفرینان

سهولت و سرعت در تامین منابع در روش‌های سنتی جهت تامین سرمایه مورد نیاز باید سراغ بانک‌ها و... رفت و برای اخذ وام اقدام کرد، درحالی که در تامین مالی جمعی، نقش بانک حذف و منابع مالی مورد نیاز بدون واسطه از حامیان جمع‌آوری می‌شود. استفاده از ظرفیت بسترهای اینترنتی و تمرکز بر عملکرد و ویروسی شبکه‌ها و بازارهای اجتماعی می‌تواند تعداد زیادی از سرمایه‌گذاران را بر توان مالی را در یک دوره زمانی نسبتاً کوتاه بسیج کند.

سنجش نیاز بازار و پالایش ایده

به‌گزارش پایگاه داده‌ای درباره کسب‌وکارها و سرمایه‌گذاری‌های مختلف (CBINSIGHT)، علت شکست کسب‌وکارهای نوپا در ۴۲ درصد مواقع عدم وجود تقاضای مناسب برای محصول یا خدمت آن کسب‌وکار بوده است. بسترهای تامین مالی جمعی این امکان را برای صاحبان کسب‌وکارها فراهم می‌کنند که پیش از ساخت محصول، ایده و محصول خود را ارزیابی کرده و نیاز بازار را مورد سنجش قرار دهند و با توجه به بازخوردهای سرمایه‌گذاران ایده خود را بازبینی کنند.

امکان پیش‌فروش محصول

درخلال تامین مالی جمعی امکان پیش‌فروش محصول یا خدمت نیز فراهم می‌شود و بدین ترتیب مشکل سرمایه در

حسنه گلریزان که در کشور ما اجرا می‌شود نمونه‌ای از روش تامین مالی جمعی با مدل اهدا است! مشارکت مردم در تعاونی‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه و همچنین جمع‌آوری هزینه‌های درمان بیماران تنگدست، مشارکت در بازسازی عتبات و مشارکت در تامین هزینه‌های هیات مذهبی و... همگی نشان‌دهنده وجود فرهنگ تامین مالی جمعی در ایران است. در مدل‌های جدیدتر تامین مالی جمعی دایره مخاطبان گسترده‌تر شده و از سطح خانواده، دوستان، معتمدان و شرکای فرد سرمایه‌پذیر فراتر می‌رود و البته پیشرفت بسترهای اینترنتی نیز در افزایش سرمایه‌گذاران بالقوه تاثیر فراوانی داشته است.

جایگاه بنگاه‌های کوچک و متوسط در اقتصاد و اهمیت بحث تامین مالی آنها

امروزه اهمیت بنگاه‌های کوچک و متوسط به‌عنوان رکن مهمی از زیست‌بوم اقتصادی هر کشور بر کسی پوشیده نیست؛ چرا که بیش از ۹۰ درصد از بنگاه‌های اقتصادی جهان را بنگاه‌های کوچک و متوسط تشکیل می‌دهند. به‌عنوان نمونه، تقریباً ۱۹ میلیون واحد (معادل ۹۹/۸ درصد کسب‌وکارهای موجود) در اتحادیه اروپا را کسب و کارهای کوچک و متوسط تشکیل می‌دهند. درحالی که در آمریکا بالغ بر ۹۹ درصد و در ژاپن رقم مشابهی ملاحظه می‌شود. این بخش برای اقتصادهای درحال‌گذار کشورهای درحال توسعه، بسیار مهم و ضروری است. در هند ۹۵ درصد واحدهای صنعتی، صنایع کوچکی هستند که ۴۰ درصد تولید را برعهده دارند و ۳۵ درصد صادرات نیز مربوط به بخش صنایع کوچک است، پس تامین مالی جمعی به‌عنوان مهم‌ترین روش تامین مالی کسب‌وکارهای کوچک و متوسط باید جایگاه ویژه‌ای در حکمرانی اقتصادی کشورها داشته باشد. در بسیاری از اقتصادهای پیشرفته جهان این اهمیت به‌خوبی مشاهده شده و سیاستگذاری‌های لازم برای رونق کسب‌وکارهای کوچک و متوسط انجام شده است و مردم هم به‌خوبی از روش‌های تامین مالی جمعی استقبال کرده‌اند. در کشور ما نیز صنایع کوچک و متوسط بیش از ۹۴ درصد

امیر حسین حاجیان

پژوهشگر کمیته کسب‌وکارهای کوچک و متوسط دفتر مطالعات رونق تولید دانشگاه امام صادق (ع)

شاید بتوان بحران مالی سال ۲۰۰۸ را مبدأ پیدایش روش‌های تامین مالی جمعی دانست؛ در آن برهه زمانی بانک‌ها به دلیل استقرار بیش از حد، سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز، قصور موسسات رتبه‌بندی اعتباری و انعطاف‌پذیری در نرخ بهره، به‌منظور رونق بخشیدن به بازار وام‌های رهنی، با ریسک‌نکول به‌شدت بالایی مواجه شده بودند و همین مسأله برای آنان دردسرساز شد. بعد از این بحران مالی، تمایل بانک‌ها نسبت به اعطای وام به صاحبان کسب‌وکارهای خرد و کارآفرینانی که توانایی ارائه وثیقه‌های سنگین نداشتند، کاهش یافت. همین موضوع باعث شد صاحبان کسب‌وکارهای کوچک و متوسط تصمیم به اتخاذ تدابیر جایگزین برای تامین سرمایه مورد نیاز خود بگیرند؛ یکی از این تدابیر، تامین مالی جمعی و crowd Funding بود. تامین مالی جمعی در واقع مجموعه‌ای از فرصت‌های سرمایه‌گذاری در قالب ایده یا پروژه است که توسط کارآفرینان معرفی شده و از عموم مردم درخواست می‌شود تا برای تامین مالی مشارکت کنند. در طرف دیگر، جمعیتی از مردم علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری هستند که با نظام ارزیابی مبتنی بر خرد جمعی، ضمن تبادل آرا و ارزیابی میزان ریسک و سود هر یک از فرصت‌ها، به رتبه‌بندی و اولویت‌گذاری آنها می‌پردازند. در نهایت، پروژه‌هایی که با اقبال عموم مواجه و مبلغ مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری در آنها جمع‌آوری شده باشد، شروع می‌شوند و این چرخه رتبه‌بندی و مشارکت تا زمانی تکرار می‌شود که طرح‌های منتخب به هدف تامین بودجه کامل رسیده و از فهرست فرصت‌های سرمایه‌گذاری خارج شوند. سامانه‌های تامین مالی جمعی در دنیا مبتنی بر چهار مدل «اهدای»، «پاداش»، «قرض‌الحسنه فرد به فرد» و «مشارکت در سهام» فعالیت می‌کنند که البته این سامانه‌ها در تعریف پروژه‌ها، شرایط دریافت مبالغ سرمایه‌گذاری شده، میزان کارمزد و... با یکدیگر متفاوتند.

استفاده از روش‌های تامین مالی جمعی منحصراً به سال‌های اخیر نمی‌شود و قدمت به مراتب طولانی‌تری دارد؛ سنت

انا لله و انا الیه راجعون
جناب آقای دکتر مهدی سنایی
ضایعه درگذشت پدر گرامی جنابعالی را تسلیت عرض نموده، از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم رحمت واسعه الهی و برای بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مسالت دارم.
علی اکبر ولایتی

صدای نخبگان، نگاه جوانان FARHIKHTEGAN
WWW.FDN.IR روزنامه فرهیختگان
@farhikhteganonline2

